

Doma in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Edwin Meese bo nov pravosodni tajnik v Reaganovi administraciji — Dolgoletni osebni prijatelj in svetovalec predsednika

WASHINGTON, D.C. — Pravosodni tajnik William French Smith je podal ostavko in se bo vrnil v privatno življenje. Odhod Smitha, ki je zelo blizu Reagana, je predsednika presenetil. Smith je dejal, da bo postal odvetnik v privatni praksi.

Za novega tajnika pravosodnega tajništva je Reagan imenoval svojega najbližjega svetovalca v Beli hiši in dolgoletnega osebnega prijatelja Edwina Meese-a. Meese je zelo konservativen in je predsednik dejal, da bo Meese nadaljeval politiko, ki ji je sledil Smith.

Politični analitiki menijo, da bo zvezni senat potrdil imenovanje Meese-a, liberalci in demokrati pa bodo izkoristili priliko Meeseovega zasliševanja pred senatnim odborom za napade na njegovo in Reaganovo politiko. Liberalci namreč močno nasprotujejo mnogim stališčam Reaganove administracije glede državljskih pravic. Predsednik ne podpira prizadevanja tistih, ki želijo, da bi imele razne manjšinske skupine, kot so črnici, špansko govoreči, ženske, itd. posebne ugodnosti pri zaposlovanju in napredovanju na delovnem mestu.

Meese je razburil mnoge duhove, ko je dejal v nekem intervjuju, da ne verjame trditve, ki govorijo o lakoti kot velik problem v ZDA. Takrat je rekel, da mnogi, ki jih je mogoče videti v ustanovah, kjer delijo brezplačne obroke hrane, pridejo samo zato, ker je hrana brezplačna. Radi teh in drugih takih izjav, je Meese v očeh liberalcev in demokratov tista osebnost v Reaganovi administraciji, ki je najbolj osovražena.

Reagan je rekel ob imenovanju Meesea, da ne bo imenoval novega svetovalca v Beli hiši. To pomeni, da bosta več vpliva imela James A. Baker, ki vodi Reaganovo pisarno, in njegov namestnik, Michael K. Deaver. Baker in Meese nista bila prijatelja, ker zagovarja Baker zmernejšo politično ideologijo. Baker pa tudi ni tako blizu Reagana, kot je Meese.

Papež Janez Pavel II. uspešno posredoval v rešitvi dolgoletnega diplomatskega spora med Argentino in Chile

VATIKANSKO MESTO — Včeraj so predstavniki Argentine in Chile podpisali sporazum, ki bo, tako upata obe državi, končno rešil spor nad ožino Beagle na skrajnem jugu obeh držav. V pogajanjih je odločilno posredoval papež Janez Pavel II. Pogajanja so se vršila v Vatikanu in so končno vodila do uspeha. Leta 1978 je skoraj prišlo do vojne med Argentino in Chile. Včeraj sta državi podpisali pogodbo o miru in prijateljstvu, v naslednjih dneh pa bodo skušali rešiti še ostala odprta vprašanja.

Sporni so trije majhni otoki v ožini Beagle, ki povezuje atlantski in tihi ocean, ter ožina sama. Gre za lastništvo teh otokov oz. voda. Spor traja mnoga leta, postal je akuten predvsem zato, ker menijo geologi, da so na tem območju morda precejšnja nahajališča nafte.

Leta 1980 je Janez Pavel II. izdelal kompromisni načrt, ki ga je potem izročil obema državam. Čilejci so načrt takoj sprejeli, Argentinci pa ne. Po odhodu vojaške vlade, so pa Argentinci kazali pripravljenost na rešitev spora, ki je sedaj zelo blizu. Po nepotrjenih vesteh, bodo Čilejci dobili omenje-

ne otoke, na katerih nihče ne biva, v zameno pa ne bodo več trdili, da segajo njene vode 200 milj proti vzhodu, torej v kraje, ki jih ima Argentina za svoje.

Ameriška bojna letala danes zopet nad Bejrutom — George Shultz omenil možnost »preventivnega« napada na teroriste

BEJRUT, Libanon — Danes so bila ameriška bojna letala zopet nad Bejrutom. Fotografirala so položaje raznih muslimanskih skupin. Ameriško poveljstvo v Bejrutu priznava, da se boji možnosti samomorilnega atentata od fanatikov, ki jih podpira Iran. Po eni sicer še nepotrjeni verziji, Iran pripravlja skupino mladih fanatikov, ki bodo pilotirali majhna letala, napolnjena z eksplozivom, in namenoma treščila v ameriške bojne ladje v bližini libanonske obale.

Državni tajnik George Shultz je rekel, da ZDA vzamejo to nevarnost zelo resno in da so pripravljene celo na »preventivne« napade na oporišča, kjer se ti fanatiki vežbajo. V intervjuju je Shultz dejal, da take teroristične pobude izvirajo v Iranu, imajo pa tudi vsaj prikrito podporo Sirije. Druga poročila, ki prihajajo iz Evrope in Latinske Amerike, govorijo o iranskih poskusih, da bi preko posredovalcev nabavili več francoskih protiladijskih raket znamke »Exocet«, ki so se izkazale v vojni med Argentino in Anglijo. Kot kaže, Iranci doslej niso imeli uspeha.

Zopet obsežni neredi v Maroku — Ubityh najmanj 150 oseb — Vzrok napovedana povišitev cene kruha in drugih vrst hrane

RABAT, Mo. — Že drugič v zadnjih tednih je prišlo do obsežnih neredov v raznih maroških mestih, v katerih so izredniki protestirali zoper vladni načrt, da bi bili povišane cene osnovnih živil. Posredovale so tudi enote redne vojske, ki so streljale na izrednike v severnih mestih Nador, Alhoceima in Tetuan, pri tem pa najmanj 150 oseb ubili. Prvi val izredov pred tedni je bil zajel predvsem južna maroška mesta.

Na oblasti v Maroku je kralj Hassan II., ki je odredil včeraj, da cene osnovnih živil ne bodo povišane. V svojem govoru ni nič rekel o žrtvah nedavnih neredov.

Zahodnonemški kancler Helmut Kohl na obisku v Izraelu — Sprejem formalen in brez znakov prijateljstva

JERUZALEM, Izr. — Danes bo pripotoval na uraden obisk zahodnonemški kancler Helmut Kohl. Obisk bo trajal 6 dni. Kohl naj bi bil prišel v Izrael septembra lani, a je bil preložen radi upokojitve takratnega ministrskega predsednika Menahema Begin-a. Nekateri dobro poučeni Izraelci menijo, da je Begin odstopil takrat, in ne nekaj mesecev kasneje, zato, ker ni hotel imeti stika z Nemcem.

Izraelska javnost je ogorčena nad odločitvijo Kohla, naj ne bo več prepovedana v ZRN organizacija Waffen SS veteranov. Po zahodnonemški ustavi so prepovedane tiste organizacije, ki jih vlada smatra za nevarne ustavni ureditvi. Doslej je bila med temi organizacija tudi tista, ki predstavlja Waffen SS veterane.

Izraelska vlada je delno klonila pod pritiskom javnega mnenja. Na jeruzalemskih ulicah ne bo nobenih nemških zastav, sprejemi bodo pa formalnega značaja. Izraelske organizacije vojnih veteranov in bivših internirancev v nacističnih koncentracijskih taboriščih napovedujejo demonstracije proti Kohlu.

Iz Clevelanda in okolice

Dva raznašalca iščemo —

Raznašalca iščemo za Kildeer, Cherokee, Arrowhead, Muskoka, Mohawk, Pawnee, Abby, Tyronne, Monterey in Shawnee ulice.

Raznašalca za Ameriško Domovino iščemo za ulice E. 173, 174, 175, 176, 177, 179, Grovewood, Brian, Nottingham, Creekview, Dillewood in Delavan. Ako se zanimate, pokličite našo pisarno na tel. 431-0628 ali pa se oglasite osebno.

Lep večer —

Preteklo soboto zvečer se je v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. zbralo veliko število članov in prijateljev Slovenske pristave na »Pristavsko noč«. Med gosti je bil tudi župan George V. Voinovich, ki je imel lep in tudi kratek govor. Čestitke k lepemu uspehu!

Ogromen obisk —

Preteklo nedeljo popoldne je fara Marija Vnebovzeta v SDD na Recher Ave. v Euclidu priredila srnjakovo kosilo, prebitek katerega je bil name njen Slovenskemu domu za ostarele. Tisti, ki so prišli ob napovedanem času, so našli povsem polno dvorano. Serviranih je bilo okoli 650 obrok. Čestitke Rev. Victorju Tomcu, pobudniku tega letnega kosila, ter ge. Josie Stanonik in vsem, ki so sodelovali in, seveda, prišli! (Glejte 2. in 3. str.)

Novi grobovi

Frances M. Lekan

V ponedeljek, 23. januarja, je umrla Frances M. Lekan, rojena Sterle, vdova po pok. možu Johnu, mati Franka, Rose Koman in Johna (pok.), 12-krat stara mati, 17-krat prastara mati, sestra Johna, Mathewa, Franka in Anne (vsi že pok.), članica društva sv. Ane št. 4 ADZ in sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ. Pogreb bo iz Zak pogrebnege zavoda, 6016 St. Clair Ave., v četrtek, 26. januarja, dopoldne ob 9.30, v cerkev sv. Filipa Nerija ob 10., nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo jutri, v sredo, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Marjorie Lokar

V petek, 20. januarja, je v Lake County Memorial West bolnišnici po dolgi bolezni umrla 78 let stara Marjorie Lokar s 50 E. 214. ceste, rojena Mramor v Arrow, Pa., od koder je prišla v Cleveland l. 1929, žena Johna E. (eksekutivnega tajnika bivšega guvernerja Franka J. Lauscheta 15 let, ki je mnoga leta lastoval in vodil L & M Tobacco Co.), mati Arlene Sunkel (Chicago, Ill.) in Elaine Bresnan, 3-krat stara mati, sestra Ernesta, svakinja Alme Lokar, članica Ženskega odseka pri Sv. Križu in SNPJ št. 614. Pokojna je diplomirala na West Virginia Teachers College in je bila učiteljica pri Sv. Vidu od l. 1929 do l. 1932. Pogreb je bil včeraj, v ponedeljek, iz Želetovega pogrebnege zavoda na E. 152. cesti v cerkev sv. Križa in od tam na pokopališče Vernih duš. Družina bo hvaležna za darove v pokojničin spomin Slovenskemu domu za ostarele.

Tony Strnad

V soboto, 21. januarja, je v Euclid General bolnišnici za rakom umrl 60 let stari Tony Strnad s 19420 Kewanee Ave., rojen v Clevelandu, mož Mabel, roj. Snider, oče Beverly Kroccek in Tonyja, brat Vincenta, Albene Pankuch, Elizabeth Desmont, Franka ter že (dalje na str. 4)

Spominski darovi za koroške študente —

Duhovni šopek cvetja v spomin svojim pokojnim staršem Povirk je darovala za koroške pomoči potrebne študente ga. Marija Ribič \$50, v spomin na pok. Victor Pozar pa \$10; v spomin na pokojnega France-ta Štruklja je daroval \$10 g. Jakob Petrovčič, prav tako \$10 pa g. Frank Pustotnik. Vsem darovalcem se v svojem in v imenu Mohorjeve družbe iskreno zahvaljuje pov. J. Prosen.

Ali ste upravičeni —

Okrajni avditor Timothy McCormack prosi naše bralce, naj vložijo prošnjo za ugodnosti, ki jih nudi Home Energy Assistance Program. Prošnje morajo biti vložene najkasneje do 31. januarja. Ako so vaši letni dohodki dovolj nizki, ste preko tega programa upravičeni do določene pomoči pri stroških za ogrev hiše ali stanovanja. Pomoč bo posebno dobrodošla letos, ker bodo računi za ogrev hiše radi hude zime res visoki. Za podrobnosti, pokličite avditorjevo pisarno na tel. 443-7050. Tisti bralci, ki bivajo v drugih okrajih, naj se pozanimajo čim prej pri svojih okrajnih avditorjih. Nekaj več o tem programu bomo objavili v petek.

VREME

Oblačno danes z dežjem v dopoldanskem času in najvišjo temperaturo okoli 37 F. Spremenljivo oblačno in vetrovno jutri z najvišjo temperaturo v srednjih 30-ih. V četrtek zopet oblačno in nekaj hladneje. Najvišja temperatura okoli 27 F. V petek deloma sončno z najvišjo temperaturo okoli 25 F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Tuesdays and Fridays except first two weeks
in July and one week after Christmas

NAROČNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja; \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for 3 months

Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 7 Tuesday, January 24, 1984

S klobukom v roki

Opis nekega dejanja z izrazom »s klobukom v roki« je le obzirna, v leposlovni obliki izgovorjena misel, ki pove isto kar preprosta beseda prosjačenje. Prosjačiti se pa pravi, ponovno in vztrajno moledovati za isto stvar, recimo, za kako podporo.

List *The New York Times* je dne 31. decembra objavil vest: »Predsednik Jugoslavije, Mika Špiljak ima meseca februarja priti v Washington na obisk, ki ga State Department označuje kot delovni obisk za razliko od državnega obiska. Po navadi pomeni to, da bo manj pompa pa več nebitvenega, manj pomembnega (circumstance), in Mr. Špiljak predvideva sestanke z vrhovnimi uradniki, vključno s predsednikom Reaganom in državnim tajnikom George P. Shultz-om.«

Vest je kratka, pa dovolj zgovorna. Sedanji enoletni predsednik Jugoslavije bo prišel prosjačiti za ameriško državno pomoč, med tem ko so skoro vse mednarodne finančne ustanove in množica svetovnih privatnih bank odprle svoje tresorje na stežaj, a ne morejo uspeti, da bi omogočile tej nesrečni deželi odplačevanje 20 milijardnega dolga.

Hrvaškega tovariša Špiljaka je doletela čast obiskati Washington, ker se je Titov vrtiljak kolektivnega predsedstva (Nemci mu pravijo Ringenspiel, Amerikanci pa Merry-go-round) zasukal ravno tako, da je prijezdil na lesenem konju v aktivno funkcijo predsednika države baš Hrvat. Ker je predsednica vlade tovarišica Milka Planinc tudi (vsaj po rojstnem listu) Hrvatica, imajo sedaj spet usodo države v rokah Hrvatje. Morda bodo za akcije s klobukom v roki še boljši od Srbov ali Slovencev.

Proti koncu l. 1983 je njujorški *The Wall Street Journal*, vodilni finančni in gospodarski list na svetu, gospodarski položaj v Jugoslaviji označil tako-le: »Triletni 'stabilizacijski program' za Jugoslavijo ustanove International Monetary Fund je pustil to deželo v podvojeni inflaciji, z upadajočo proizvodnjo, nižjo produktivnostjo in akutnim pomanjkanjem mnogih bistvenih potrebščin v celi vrsti večjih mest, redno 9-urno ugašitev luči je bilo treba vpeljati zaradi varčevanja energije.«

Pot v Washington tovariša Špiljaka je, bogme, potrebna, vprašanje je le, koliko bo ob vladajočih ekonomskih in političnih razmerah v svoji deželi mogel opraviti. Če je o njih zelo dobro in podrobno poučen *Wall Street Journal*, velja to prav gotovo tudi za vladne kroge v Washingtonu, radi česar tov. Špiljak ne bo imel lahkega posla, pa naj še tako vneto vrtil klobuk v roki. A ena resnica drži kot Amen v Očenašu: Washington ne bo pustil Jugoslavije pasti v naročje Sovjetije in vzhodnega bloka, pa naj gospodarsko stane kolikor hoče. V tem je politični pomen Špiljakovega obiska, in to dobro ve on sam in vsa beograjska komunistična bratovščina. Vprašanje je le, kakšna bo politična cena.

The Wall Street Journal obtožuje International Monetary Fund (IMF), da je pri svojem finančnem reševanju Jugoslavije napravil veliko napako, ker je to deželo obravnaval na prav isti način kot vsako drugo, ki je potrebovala njegovo pomoč. Vodstvo IMF je namreč predvidevalo, da bodo v primeru omejitve bančnih kreditov cene v Jugoslaviji padle, za obratovanje nesposobna podjetja propadla in bodo izločena, in da bo dežela prisiljena živeti v okviru svojih sredstev. To pa se iz političnih razlogov ni zgodilo, in celo jugoslovanski ekonomisti soglašajo, da gospodarskega propadanja ni toliko kriva zunanja ekonomska situacija zaradi cen olja, visoke obrestne mere in splošne recesije, kakor to, da je odpovedal domači management.

Iz newyorške
prosvete

Zahvala

Zahvaljujem se g. župniku p. Robertu za dobre želje, izražene v Oznaniilnem listu. Nisem jih zaslužil, prav gotovo pa ne, da so bile objavljene v Oznaniilu.

Slovenski pregovor pravi, da spoznaš prijatelja v nesreči. Bil sem težko bolan in sem še, vendar, vsaj tako upam, na poti okrevanja. Nikoli nisem mislil, nikoli si nisem predstavljal, nikoli niti sanjal, da imam toliko dobrih, iskrenih in požrtvovalnih prijateljev, ki so storili zame vse, kar so mogli, storili, kar sem jih prosil, in storili celo to, kar bi jih jaz sam ne upal nikoli prositi.

Zahvalil sem se jim že na uri. Naj se jim zahvalim še enkrat. Ljubi Bog naj vas poplača za vse, kar ste storili in še delate zame. Jaz ne bom mogel tega nikoli storiti! Ko sem videl vašo dobroto, vašo plemenitost in vašo požrtvovalnost, sem jokal — jaz, trdi Gorenjec, sem jokal — in tudi zdaj, ko to pišem, imam solze v očeh.

Hvala tudi tistim, ki ste mi želeli skorajšnje okrevanje, kakor na primer urednik AD dr. Susel, ki je vso stvar spravil v širšo javnost. Če bi bil tega ne storil, bi tudi jaz danes o tem molčal. Hvala, gospod, urednik, potrudil se bom biti boljši dopisnik. Še tole: Ko sem imel bolečine, da bi najrajši rjul, sem tiho trpel, ko sem videl vašo dobroto, sem jokal. Pa me niti sram ni tega povedati! Slab Gorenjec sem postal!

Ure

V decembrski številki sem napisal v najboljši volji nekaj besed v obrambo naših ur, o njihovem namenu, sporedih, uspehih. Ko sem prišel v nedeljo po maši v dvorano, so me navzoči prosvetarji — mnogi

Ta pa je privedel deželo v sedanje stanje zato, ker ni v rokah treniranih in izkušenih ekonomistov, temveč v rokah mogočnih političnih partijskih bossov.

Kar v tej zvezi našteva *Journal* je stara, obrabljena pesem, ki jo čivkajo že vrabci na strehi. Razlika, ki utegne biti koristna, je le v tem, da imajo ugotovitve tako uglednega gospodarskega časnika kot je *Wall Street Journal*, močan odmev tako pri vodstvu IMF kakor tudi pri množici bankirjev, ki so svoje denarce lahkomišelnostjo nalagali v deželi, kjer ima absolutno in zadnjo besedo tudi v gospodarstvu vsemogočna partija, v nji pa objestni, neodgovorni lokalni politični bossi.

Taki politični veljaki so vsak v svojem okrožju gradili v času Titove slave velike tovarne in na debelo razsipali v tujini najeti denar (tudi za gradnjo lastnih razkošnih vil in za nabavo luksuznih jaht - kot trdi *Journal*). Ko je bilo vse dograjeno, ni bilo kreditov za obratovanje. Zopet nova posojila, a tisti, ki so jih dobili v roke, niso nosili nobene osebne odgovornosti; ta je šla na rovaš kolektivne odgovornosti, se pravi — države.

Kot rečeno, so to znane stvari in jih ne kaže spet pogrevati, saj smo tudi v AD o tem že ponovno pisali. Vredno pa je omeniti, da je oseba, ki je napisala v *Journalu* oceno gospodarskih razmer v Jugoslaviji pod naslovom: »Jugoslavija se ne more izkupati iz dolgov«, točno in podrobno poučena o takajšnjih razmerah, saj piše knjigo *Yugoslavia and the Seven Myths*, ki bo gotovo vzbudila veliko pozornost.

Za konec naj navedem še značilni stavek iz *Journala*: »Jugoslavija ima ekonomski potencial, ki bi mogel — če primerno razvit — spremeniti deželo v zmerno dobro uspevajočega in samozadostujočega člana mednarodne skupnosti.« Potem pa, za zaključek: »Mnogo je Jugoslovancev znotraj in zunaj vodstva (partije), ki javno terjajo osvoboditev ekonomije od politične kontrole.« Dobro bi bilo, če bi v Washingtonu možu s klobukom v roki to odločno in glasno povedali.

L. P.

Srnljakovo kosilo lepo uspelo

Preteklo nedeljo popoldne in zvečer se je zbralo okoli 650 rojakov v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. v Euclidu. Prišli so na že tradicionalno »srnljakovo kosilo«, ki ga v korist Slovenskega doma za ostarele na Neff Rd. sponzorira fara Marija Vnebovzeta na Holmes Ave. Zelo okusno kosilo je pripravila ga. Josie Stanonik, pomagalo pa ji je veliko prostovoljcev in prostovoljk. Na zgornji sliki so, z leve proti desni, August Dragar, Tillie Špehar (stoječa), Nežka Tomc, Helen Nemeč in Anton Nemeč.

so bili še v cerkvi — obkolili, mi želeli zdravje in se zahvalili za odgovor v AD, ki so jo prejeli vprav dan ali dva prej. Slovenska fara in prosvetne ure so še edino, kar nas v tem mestu in teh razdaljah še povezuje. Imamo vas radi, ker že toliko let pripravljate in vodite ure. Vse svoje življenje ste bili samo Slovenec. In to ste ostali! Mi hočemo korakati za vami!..... Kakšna čast za mene! Hvala vam!

Spored

Zopet je prevladovala mladina.

Spored je začel mali, osemletni, korajžni in pri vseh priljubljeni Ivo Lango. Na klavirju je zaigral »Sailing«. Kakor vedno, je bil tudi tokrat deležen burnega aplavza, on pa je sramežljivo šel na svoj sedež.

Sledila mu je nežna, lepa deklica Sandi Bugar. Ker je bila njena mamica bolna — želimo, da bi bila čimprej zdrava — in je ni mogla naučiti kaj novega, je ponovila »Uspavanko«, ki jo je že prej in tudi

tokrat z uspehom zapela.

Za njo sta Anki Babnik in Ludvik Bugar recitirala v slovenščini in angleščini iz pisma ruskega pisatelja in filozofa Dostojevskega, kako je on doživljal Boga in Kristusa. Naj bi bile Dostojevskije misli ob novem letu prosvetarjem pobuda v njihovi veri in prepričanju!

Med navzoče smo razdelili božične karte s pozdravi štirih slovenskih škofov, da jih prečitajo. Čestitali smo vsem Tončkam in Tonetom, ki so dva dni kasneje godovali ter še posebej čestitali Robertu Nikcu, ki je ravno v nedeljo dopolnil 15 let. Pošten gorenjski fant je in tak hoče ostati, zato je na počitnicah vedno v Kranju.

Drugi del sporeda je zopet otvoril mladi virtuoz Ivo Lango. Igral je »Captain Kidd«. Bil je zopet odličen in burno ploskanje je pričalo, kako ga imajo navzoči radi, jaz pa še posebej, ker mi nikoli ne odreče sodelovanja. Zapomni si, Ivo, ti si moj najmlajši prijatelj!

Za njim je nastopila njegova mama, naša priznana solistka dr. Dominika. Zapela je Ibse novo pesem v Griegovi priredbi s švedskim naslovom. Tokrat je bila izredno dobra. Ker nisem niti glasbeni kritik niti glasbenik, sodim po občutku svojem in navzočih.

Na prošnjo naših mamic, ki imajo šoloobvezne otroke, sta Simon Kregar in Tomaž Remec v slovenskem in angleškem jeziku ponovila reportažo o Sloveniji, ki jo je za oktobrsko uro pripravil iz angleških virov Nežke Zupan. Zaradi bolezni v družini Nežke ni mogel priti. Na njegovo mesto je v zadnjem trenutku, tik pred začetkom ure, vskočil mladi, simpatični Tomaž Remec in se izkazal za prvovrstnega recitatorja. Ima priku-pen nastop, lepo in jasno izgovarjavo in je povrh še lep fant. Priznani recitator Simon Kregar je rad priznal, da je celo njemu kos.

Obe kopiji bom dal na razpolago AD.

Še enkrat: hvala vsem!

Dr. Zdravko Kalan

Celovski zvon — druga plat zvona

Objavljamo dobesedni ponatis izvlečkov iz dveh kritičnih ocen Celovškega zvona, ki sta izšli v Vestniku, glasilu domobrancev in drugih protikomunistov (XXXIV letnik, št. 4). Ti odlomki so brez komentarja, v presojo slovenski emigrantski javnosti.

Prof. Alojzij Geržinič med drugim piše: *Celovski zvon* se predstavlja na krščansko in vse-slovensko stališče. A to dvoje je danes nezdržljivo. (Podčrtano v izvorniku.) Ošlakovo (eden od ustanoviteljev CZ) poročilo razodene, da je pobuda razen s Koroškega prišla iz kroga ustavljene ljubljanske revije *Prostor in čas*... Kocbek pa je bil po Ošlakovi trditvi ustanovitveni boter *Prostora in časa*. Po vsem tem razumemo, zakaj se v CZ dosledno govori o krščanstvu in krščanskem stališču, nikoli pa o katolicizmu. Katoliška dejavnost v svobodnem svetu ne more in ne sme biti enaka kot v zaslužjeni »matici«.

Iz Ošlakovega poročila je razvidno, da so se ustaovitelji CZ zavedali tehtnih pomislov proti vzdrževanju vseslovenske zamisli pa »krščanstva«. Zato so se dogovorili, da ne bodo ustanavljali revije »zoper« koga, temveč da bo revija temeljila na nekem »za«. Na nekem »za«? Pa se sam sprašuje: Ali bo mogoče krmariti med vsemi slovenskimi okrvavitvami in se načelno odredi vlogi sodnika... ne da bi se zato odpovedali globokemu spoštovanju do vsakogar, ki je v tistih strašnih časih trpel, ker je ravnal po svoji najboljši vesti in presoji...

Pridružujem se kritikom vsebine 1. številke, kateri so po Ošlakovem sporočilu ugotovili, da se je revija že pred izidom odmaknila od napovedane krščanske smeri in se preveč odprla vsem mogočim sodelavcem in temam, katerih krščanska narava je sporna. In dodajam: sodelovanje z ljudmi, nad katerimi gospodari rdeči režim, ne more dolgo trajati. Ako so bili, kot čujem, pri predstavitvi CZ v Ljubljani, predstavniki komunistične oblasti, pomeni to, da jim je revija s svojim krščanstvom in avtocenzuro za zdaj sprejemljiva ali celo koristna... Slovenski svet pa potrebuje spoznanja in priznanja resnice. To je luč, ki mu odpira pot v svobodo.

V isti številki Vestnika ocenjuje CZ stalni dopisnik te buenos-aireske revije pod anonimno označko Lector, ki —

med drugim — pravi: Prvo številko so isti dan slovesno predstavili v Trstu ob začetku Drage 83, pa v ljubljanskem režimskem Društvu slovenskih pisateljev ob navzočnosti vidnih zastopnikov komunistične oblasti, Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in uradne znanosti in kulture.

Revija bo lahko prihajala v SRS, saj naročnino in naročnike zanju sprejema državna reklamna agencija ADIT v Ljubljani. (Glej njen oglas v škofijski *Družini*, 30. oktobra 1983.) To je vsekakor zanimivo in zgovorno, saj je sicer po zakonu brez posebnega dovoljenja prepovedan uvoz sleherne zunaj SRS tiskane slovenske besede v matico. (*Ameriška Domovina*, na primer, ne sme v Slovenijo. Ur. AD) Dobro tri mesece poprej je med Kulturnimi dnevi Slovencev v Italiji ljubljanski režim zapovedal z razstave primorskega tiska policijsko odstraniti *Katoliški glas* ter literarna dela Vinka Beličiča in Franca Jeze. In republiškem tisku je še vedno prepovedana vsaka omemba imena ali knjige kate-regakoli svobodnega slovenskega ustvarjalca, pa naj bo še tako vreden prispevek v celotni naš tiskovni zaklad in k njegovi vseslovenski kontinuiteti...

Med uredniki (CZ) ni niti enega svobodnega slovenskega kulturnega ustvarjalca. Tržaški pisec Alojz Rebula za to ne more veljati, saj mu že leta vse knjige izdajajo in plačujejo komunistične založbe v Ljubljani. Je torej bitno »pogojen« po matici...Slovenska politična in druga emigracija je po številu, po znanstveno-kulturni kakovosti — saj je dala svetu čez sto univerzitetnih profesorjev vseh panog — in tudi ustvarjalnosti dokaj močnejša od obeh manjšin (na Koroškem in Primorskem), katerih obilno tiskovinsko dejavnost znatno podpirajo njene zmeraj odprte roke. Kako, da med njo ni bilo moč najti vsaj enega svobodno ustvarjajočega človeka? Dr. Lev Detela, slovenski in nemški pisatelj mednarodnega imena, ustanovnik in duša LOGa, revije za mednarodno literaturo, sodelavec vrste avstrijskih, nem-

ških, švicarskih in drugih listov, bi bil na primer več kot usposobljen za to...

Vprašanja v tem zapisu so jasna in pomisleki utemeljeni. Pričakovati bi bilo treba, da bo uredništvo *Zvona* nanje dalo jasen in utemeljen odgovor, če ne drugače, pa vsaj v praksi sprejemanja sodelavcev in prispevkov, izčrpnega in objektivnega poročanja o dogajanjih v vseh treh Slovenijah (republiški, zamejski in zdomski) ter prav tako kritike vseslovenskega kulturnega ustvarjanja kjer koli in po komur koli.

Vsebina prve številke v tem ni obetavna. Ne prinaša ocene ali omembe niti ene slovenske knjige, kar jih je zadnje čase izšlo v svobodnem svetu... Priobčuje spominski sestavek ob smrti ljubljanskega slovstvenega zgodovinarja in pisatelja dr. Antona Slodnjaka ter prigodnico za 70-letnico tržaškega pisca in publicista Borisa Pahorja s celostranskima fotografijama. Bralec pa niti v skoraj nevidno tiskanih *Kulturnih telegramih*, ki naj bi bili nekaka izčrpana, zgoščena kronika vseslovenskega kulturnega bitja in žitja, ne najde vrstice o letošnji 80-letnici pesnika dr. Tineta Debeljaka, še zmeraj vodilnega literarnega kritika in esejista, vrhunkega prevajalca mojstrov in iz poljske književnosti, in kastilijanščine in celo Dantejeve *Divine commedie*, soustanovnika Slovenske kulturne akcije in njenega predsednika, vseučiliškega profesorja v Buenos Airesu ter enega najbolj pomembnih urednikov nekdanjega ljubljanskega *Doma in sveta*.

Če takega odgovora od uredništva CZ ne bo, potem bo na dlani, da mora tudi nova revija pojmovati vseslovenstvo, slovenski ekumenizem, pluralizem ter enotni slovenski kulturni prostor po ljubljansko.

Snovni vzroki?

Vse več dokazov je, da je mogoče duševne bolezni povezati s čustvenimi in fiziološkimi vzroki. Med strokovnjaki je še posebej živo odjeknilo odkritje dveh raziskovalcev, ki sta pred kratkim poročala, da sta odkrila nenavadno strukturno abnormalnost v možganih kroničnih shizofrenikov.

Dr. A. Scheibel in J. Kovelman sta analizirala dele možganov 10 umrlih shizofrenikov in jih primerjala z možgani duševno zdravih ljudi. Pozornost sta usmerila predvsem v tisti predel možganov, ki je po mnenju znanstvenikov središče za čustva in zaznavanje resničnosti. Ta del možganov se sestoji iz piramidasto oblikovanih celic, ki so sestavljene tako, da več ali manj kažejo v isto smer. Pri shizofrenikih pa sta raziskovalca odkrila, da so celice neurejene in da se odklanjajo od 90 do 180 stopinj od smeri zdravih celic.

Strokovnjaka domnevata, da ta neurejenost povzroča pojave, tipične za shizofrenijo. Še več: stopnja neurejenosti kaže na resnost obolenja.

Malo počitka po zelo napornem delu

Med številnimi prostovoljkami, ki so pomagale pri serviranju 650 gostov na srnjakovem kosilu v prid Slovenskega doma za ostarele preteklo nedeljo v Slovenskem društvenem domu v Euclidu, so bile, z leve proti desni, Vida Jakomin, Barbi Magajna, Louise Zabukovec, Tillie Špehar in Francka Merela.

Slikar Jože Vodlan razstavlja

RIDGEWOOD, N.Y. - Newyorška prosveta si lahko šteje v ponos, da skrbno in zvesto obdeluje polje narodno-kulturnega dela. Mesečne prosvetne ure so ena sama manifestacija trdožive volje in odlikujoče se zavesti newyorških rojakov, ki se dobro zavedajo njih moralne dolžnosti do gojenja slovenskega materinega jezika.

Kjer je kulturno delo tako izrazito v ospredju medčloveških družbenih odnosov, kot se to dogaja v New Yorku, tam je veliko talentov, ki ta lik oblikujejo in ga krepijo. Med drugimi so tu slovenski slikarji, ki zavzemajo prav poseben prostor v javnem priznanju.

Jože Vodlan, ki že dolga leta živi in ustvarja v New Yorku, je eden izmed tistih slovenskih umetnikov v newyorški prosveti, ki ga lahko brez pridržkov imenujemo mojstra barvne kompozicije, pa naj se gre za impresionistično upodabljanje doživete umetniškega trenutka, ali pa za že skoraj surrealistični prikaz zapletenih objektov, ki se na pol kubistično, na pol dadaistično razgaljujejo očesu opazovalca. Nekje se v Vodlanovih slikah zlivajo znane umetniške struje tega stoletja v skupen in spremenjen stil, ko da gre za premagovanje obstoječih zakonov umetniškega izražanja, vse tja do uresničitve slikarskega samopravila, da velja, kar si je umetnik zamislil v srcu, da naj bi veljalo.

Debeli križi, ki jih je ostraljnata barva zakoličila v diagonalnih oblikah in sporedih na platno, so dokaz slikarjevega iskanja po najbolj pristnem izrazu lastnega umetniškega pohoda, so izraz sladke življenjske emocije, da so vsi popo-

tni križi praviloma postavljeni v blagor duševnega zorenja. Seveda pa kot opazovalec najdem v njih tudi nekaj tiste slovenske narodne melanholije in puntovstva z usodo siromaka, ki si je nadel belo krizantemo na suknjič, da se ga Bog še prej usmili...

Da, Vodlanove slike so praznične, tudi če črnina ne najde do svita, tudi, če je dvo- ali trobarvna melodija zasenčila obraz sneznobelega platna, in tudi, če padam, ko zrem skozi vesoljno okno, v galaktični nič.

Razstavo so odprli 18. decembra prejšnjega leta v farni dvorani Sv. Cirila v New Yorku in bo gotovo še trajala nekaj časa. Vsak, ki ima čas, voljo in je ljubitelj likovne umetnosti, naj se seznanja z Vodlanovimi deli. Nekatere slike so — s privolenjem — naprodaj.

dr. Peter Millonig

Protest vložen proti Baragovi spominski znamki

Pred nedavnim smo v Ameriški Domovini poročali, da namerava poštna uprava v Washingtonu izdati 28. junija letos spominsko znamko misionarja-škofa Friderika Baraga.

Kakor je bilo za pričakovati, se je organizacija »Americans United for Separation of Church and State« že pritožila v pismu, poslano Postmaster General William F. Bolger-u. Svoj protest utemeljuje omenjena organizacija, češ da bi se izdajanje takšne znamke moglo tolmačiti, da se ameriška vlada vmešava v zadeve procesa kanonizacije škofa Baraga.

Maple Heights Poultry and Catering

17330 Broadway

Maple Heights

Naznanjamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za provorstvo postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razpologo vseh vrst perutnina. Se priporočamo:

ANDY HOCEVAR IN SINOVI

Tel: v trgovino MO 3-7733—na domu MO 2-2912

Grdina Pogrebna Zavoda

531-6300

17010 Lake Shore Blvd.

431-2088

1053 E. 62nd St.

Grdina Trgovina S Pohištvom

531-1235

15301 Waterloo Rd.

O Narodni banki Jugoslavije

Viktor Meier

Jugoslovanska narodna banka je nameščena v zgornjih nadstropjih beograjske glavne pošte. Do nje prideš po ozkem in zanemarjenem hodniku. Očividno smo zmotili že itak slabo razpoloženega vratarja, ki čepi v posebni kabini, pa se je le potrudil in sporočil, da so »tukaj neki časnikarji«.

Na Balkanu je splošno znana primerjava med opremo sprejemnice in pomenom politične moči ustanove. Potemtakem je zaključek: Narodna banka vsaj po videzu ne spada med tiste ustanove, ki bi imele veliko besede v Jugoslaviji.

Narodna banka je po zakonu dolžna skrbeti za tekočnost (likvidnost) države; lansko poletje pa so jo v spomina vredni nočni seji pooblastili, da sme v skrajnem primeru zahtevati od vseh bank v državi vse devize, da bi z njimi pravočasno poravnala zapadle obveznosti. Poleg tega so pri Narodni banki ustvarili še poseben fond, v katerega se stekajo vsi devizni izkupički. Napram tujim upnikom je to prva izstavljena garancija s strani Narodne banke; a preden bo to postalo stvarnost, je treba upoštevati točno določeni vrsti računavanja zapadlih inozemskih obveznosti: Najprej mora to urediti podjetje ali banka, ki je najela kredit, potem slede krajevne banke, nato republiške in šele nato Narodna banka. Če na nižjih sektorjih zmanjka deviz, morajo to seveda pravočasno sporočiti onim pri vrhu. Narodna banka pa mora tudi nadzorovati trgovske banke.

Do sprejetja tega zakona so precej pripomogli Mednarodni monetarni fond (IMF) ter inozemske banke. Bil je to eden pogojev za podelitev novih kreditov, ker so inozemske ustanove mnenja, da je velik del gospodarskega nerada v Jugoslaviji prav v tem, ker najvišja denarna ustanova ne more izvajati nobene prave kontrole kreditov in razpoložljivosti denarja. In to niti ne v državi sami ter še manj pri zadolžitvah v inozemstvu.

Že danes je jasno, da Narodna banka Jugoslavije te vloge ne bo mogla igrati. Na seji (partijskega) centralnega komiteja konec oktobra so ji očitali, da jo kljub novim pooblastilom trgovske banke vlečejo za nos. V sedemdesetih letih so jo federalizirali; delovala je na osnovi soglasnostnega načela med republikami. Tako svoje centralne vloge ne more uveljaviti, ker ji to onemogočajo zastopniki republik v njenem vodstvu. Zato je nemogoče pričakovati kakršne koli pobude za gospodarsko reformo oziroma za gospodarsko politiko sploh ali vsaj za finančno politiko.

Vodilni možje so večinoma politično orientirani, tako tudi guverner. To pri ustroju banke sicer ni važno, dejstvo pa je, da je v Jugoslaviji možno le delno poživiti denarne razloge,

ki so nujni za rešitev iz krize. Razgovori v Narodni banki tudi niso nič drugega kakor dogmatično napihovanje funkcionarjev v stilu petdesetih let na račun zasebnih kmetov in obrtnikov, »katerim vse preveč dobro gre in ki jih je zaradi tega treba dokončno pravilno obdavčiti«; temu sledi lepo pobarvana idila o bodočnosti, po kateri bodo vsi Jugoslovani gotovo že letos (1984, ur.), tako podjetja kakor zasebniki, mislili samo na to, kako bodo vse računali v dinarjih (pri 50% inflaciji!), ne pa se zanašali na devize.

Pri takem vzdušju razgovora se je nemogoče iznebiti vtisa, da so tako IMF kot tuje banke v preteklosti vse preveč lahkomišelnost dajale posojila Jugoslaviji. Očitno je, da so vse jugoslovanske obljube komajda resno preverili. Iz sedanjega položaja pa je razvidno, da je to škodovalo tudi Jugoslaviji prav tako kot njenim posojevalcem denarja; verjetno pa še bolj, kajti tuje banke laže čakajo; za Jugoslovane je težko prebavljivo poravnati skoraj 20 milijard dolarjev dolga.

Obžalovanja vredno je, da ravno IMF sedaj zatrjuje, da ne bo dal več nobenih novih posojil brez točno določenih pogojev, ki jih bo treba tudi izpolnjevati. IMF dalje pravi, da nima na programu nobene »rešilne akcije«, kakor jo je z bistvenim sodelovanjem Švice izvedel leta 1983, istočasno pa meni, da je prav v tej obliki

Tudi malo besed veliko pove

Neki modri Kitajec je svoje učence znova in znova opominjal: "Bodite varčni z besedo! Ako ne morete prepričati s sto besedami, tudi ne boste mogli prepričati s tisoč besedami..."

Ko bi bil ta Kitajec živel v našem času, bi naš čas najbrž označil kot "stoletje mnogih besedi."

Za najosnovnejše zapovedi človeškega življenja, za deset zapovedi, potrebuje sveto pismo 297 besed. V očenašu in v zapovedi ljubezni je s skopini besedami izražen odnos do Boga in do soljudi v vsej globini.

Ena sama uvodna odredba Evaropske gospodarske skupnosti (EGS) pa obsega nič manj kot 26.911 besed. In še več - kar 33.000 besed - obsega helsinška poslanica, pa je skoraj nihče ne upošteva.

Pravijo, da je sveti apostol Janez v svojih zadnjih zemeljskih dneh namesto dolge pridige svoje vernike samo vedno spet in spet opominjal: "Otroci, ljubite se med seboj!" Komaj par besedi, pa je z njimi veliko povedal.

Zares, kjer vlada ljubezen, so odveč vsi zakoni in veliki govori. Koliko bi zmogla družina, občina, podjetje, parlament, če bi si vsi te besede apostola Janeza vzeli k srcu: "OTROCI, LJUBITE SE MED SEBOJ!"

(Misli)

»na vso srečo« našel postopek, kako bodo Zahod, zasebne banke, Jugoslaviji priskočile na pomoč tudi v prihodnjih letih.

Take neprevidne izjave so se že večkrat maščevale: v nekaterih krogih funkcionarjev prevladuje vtis, da bodo letos (1984, ur.) lahko kar avtomatično računali z zahodno finančno pomočjo in odpisom dolgov; s tem pa stabilizacijski načrt — skupek predlogov o reformah, ki ga je v poletju 1983 pripravila »Kraigherjeva komisija« — ni več tako nujen. To je udarec zagovornikom reforme.

Dejansko pa je ta reforma že v začetku obtičala na mrtvi prog. Beograjski list *NIN* zato v eni svojih zadnjih števil zaskrbljeno vprašuje, zakaj Zvezni izvršni svet (vlada) ne začne že končno z zakoni reforme; a pride do zaključka, da vlada morda te odgovornosti noče prevzeti nase, ker se ne počuti politično dovolj podprta.

Zadnje zasedanje Centralnega komiteja konec oktobra 1983 ni pokazalo samo odporov proti reformam, ampak celo neednost v vodstvu. To je hrvaškimi časnikarjem v komaj prikriti obliki priznal hrvaški komunistični vodja Jure Bilić. Vzhodne republike, s srbskim vodilnim politikom na čelu Dragoslavom Markovićem, so se zadovoljile ob zasedanju plenuma z običajnim puhlim besedičenjem, niso pa predložile nikakih stvarnih predlogov o ukrepih. Prišlo je do nasprotij med republikami, pa tudi celo znotraj iste republike, kot na primer med avtonomno Vojvodino napram republikli Srbiji. Slovenski predstavnik pa je posvaril, naj ne preneha soglasnostno načelo samo zato, ker je bilo včasih premalo uspešno.

Osnovna misel odporov proti reformam je najbolj vidna ob vprašanju značaja gospodarskih podjetij. Leta 1974 so po Kardeljevem vplivu samoupravljanje hoteli »približati delavstvu« in so vse jugoslovansko gospodarstvo atomizirali v majhne »temeljne organizacije združenega dela« (TOZD, op. ur. S.S.). Kasneje so ugotovili, da s to atomizacijo niso pospešili samoupravljanja, ampak le dali pot državnemu vtikanju na vseh področjih. Načrt reforme pa zahteva tržno gospodarstvo, ki kar kliče po močnih, sposobnih in dobro uspevajocih podjetjih, katerih obsežnost je dana na prosto izbiro. Te zahteve pa reformni program ni mogel izvesti.

Ni je tudi v predlogih, ki jih je stavil IMF, ki so v veliki meri služili za osnovo reformi. Tako je nemogoče ustvariti tako potrebno enotnost jugoslovanskega trga brez naravno zraslih, trdnih in življenja sposobnih podjetij spričo vseh »etatizmov« zveze, republik in občin. Zdaj se je tudi pokazalo, da komunistični funkcio-

Novi grobovi

(nadaljevanje s 1. str.)

pok. Williama, Justine in Marie Berchak, veteran druge svetovne vojne, zaposlen kot gasilec v Clevelandu 33 let, vse do svoje upokojitve l. 1978, član ADZ št. 30. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti v četrtek, 26. januarja, zjutraj ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., od tam na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo nocoj od 7. do 9. ter jutri, v sredo, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Rose Ivancic

V nedeljo, 22. januarja, je v Slovenskem domu za ostarele na Neff Rd. umrla 86 let stara Rose Ivancic, prej bivajoča na E. 169. cesti in na Creekview Dr., rojena Valenčič v Javornju, Slovenija, od koder je prišla v ZDA l. 1921, vdova po pok. možu Franku, mati Rose Luzar (pok.), Mary Mramor, Franka J. in Margaret Slopko, 9-krat stara mati, 2-krat prastara mati, sestra Mary Tomazic in Johna (oba že pok.), članica društva sv. Katarine št. 29 ZSS in SNPJ št. 129. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti v četrtek, 26. januarja, dopoldne ob 9.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob 10., nato na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo jutri, v sredo, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Anthony D. Ziherl

V nedeljo, 22. januarja, je umrl 56 let stari Anthony D. Ziherl, Gates Mills, Ohio, mož

Sončni kovček

Odkar so se fotovoltne sončne celice odlično izkazale v vesolju, so z leti dobivale vse več veljave tudi na Zemlji. Še posebno uporabne so za najrazličnejše naprave, do katerih človek nima stalnega dostopa in so jih doslej napajali z ne dovolj zanesljivimi akumulatorji, ki so za nameček še težki za prenašanje. Japonska družba Nihon Shisetsu Kogjo iz Tokia je sončnim celicam dala še dodatno prednost. Izdelala je majhen prenosni sistem.

Gre za nekaj večji kovček, v katerem je shranjenih 20 fotovoltnih celic, ki dajejo na soncu električni tok jakosti 5 vatov. Dovolj je, da uporabnik odpre lepo oblikovan kovček in ga usmeri proti soncu in že ima na voljo dovolj električnega toka za pogon najrazličnejših naprav od video kamer do močnih elektronskih bliskavic ipd. Pretvorba sončne energije v električno je takojšnja.

Cena sicer ni majhna: 300 dolarjev, a kupcev za sončni kovček ni malo.

narji nočejo sodelovati: Bojijo se namreč, da bi jim podjetja in njih upravniki ušli iz rok — to pa bi pomenilo izgubo oblasti.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, — 7.12.83
(Po Svobodni Sloveniji)

June, oče Anthonyja III, očim Pamele Slocomb (Boston, Mass.) in Jeffreyja Slocomb (Beverly Hills, Kalif.), sin Mary Champa, pastorek Andrewa Champa, brat Stanleyja (gl. preds. Ameriške Dobrodelne Zveze), sin Anthonyja D. Ziherla (pok.). Pogrebni obredi bodo jutri, v sredo, v Mayfield United Methodist cerkvi na Som Center in Mayfield Rd. v Mayfieldu, ob 11. uri dopoldne. Obiski bodo od 10. do 11. ure pred pogrebom. Družina priporoča darove v pokojnikov spomin Shriener's Hospitals for Crippled Children preko Al Koran Temple, 3443 Euclid Ave., Cleveland, OH 44115.

Varno v dežju

Japonski avtomobilski proizvajalci se nenehno trudijo, da bi svoje izdelke naredili čim bolj privlačne za kupce, zato vanje vgrajujejo vedno kaj novega. Pri tem na veliko izkoriščajo elektroniko. Pred kratkim so predstavili prve povsem samodejne brisalce za vetrobransko steklo, ki so jih izumili in izdelali pri Nissan Motorsu.

Brisalci se sami vključijo, ko začne deževati, nato pa se sproti prilagajajo razmeram; bolj ko dežuje, z večjo hitrostjo brišejo. Ključna točka novih brisalcev je posebna senzorska celica, ki zaznava dež in pošilja v napravo za uravnavanje hitrosti delovanja ustrezne električne impulze, po katerih se ravna motorček.

Senzor in uravnavalnik hitrosti brisanja je mogoče vgraditi v sedanje naprave zelo preprosto. Pri tem niti ni važno, kakšen model avtomobila je, čeprav je avtomat narejen predvsem za Nissanova vozila.

MALI OGLASI

HELP WANTED

Full-time Custodial-Maintenance position at St. Vitus parish. Apartment, salary and fringe benefits. Experience desirable. References required. To apply, call parish office at 361-1444

OSKRBNIKA IŠČEJO

Župnija Sv. Vida išče oskrbnika-hišnika. Polni čas; stanovanje, plača in druge ugodnosti. Nujen pogoj: priporočila.

Zainteresirani pokličite župnijski urad — 361-1444 (6-9)

Wanted, experienced cleaning woman, one day a week. Large home, adult family, no pets. Must have own transportation. Willoughby Hills-Kirtland area. References. Evenings after 6. 951-8720 (7-10)

FOR RENT

2 rooms and bath. Private entrance. Completely furnished. E. 71 St. Call 391-5718. (x)

CHILD CARE

Bratenahl, Mon. thru Fri. English speaking. References required.

249-3422

(7-10)

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

KOLIKO PRESENEČENJ SKRIVA 1984?

Leto, ki smo ga zaključili, je videlo, kako so si skoraj brez presledka sledile zaskrbljenosti vseh tistih, ki na petih kontinentih branijo krščansko civilizacijo in svobodni svet pred direktno ali prikrito napadalnostjo komunistične ofenzive.

Skoraj vsak trenutek je na enem ali drugem koncu sveta kak dramatičen dogodek grozil prekucniti strukturo narodnega in mednarodnega reda. Ni bilo težko spregledati, da je bila na delu krvava in pogubonosna roka svetovnega komunizma. Ta je bil direktno ali indirektno odgovoren za vse strahote.

Stojimo pred vprašanjem, koliko preseenečenj skriva leto 1984? Komunistična napadalnost ima mnogo obrazov. Priznati moramo, da je ta napadalnost v letu 1983 narastla z ozirom na leto 1982, kot je v letu 1982 narastla z ozirom na leto 1981. Iz tega sledi, da bo porastla tudi v letu 1984. Koliko časa bo napadalnost še rastla? Kdaj bo prišlo do eksplozije? ali kar mednarodni komunizem veliko bolj želi, do brezpogojne predaje Zahoda?

V letu 1983 je bilo n. pr. mnogo debatiranja o enostranski nuklearni razorožitvi. Bila bi to strašna zmotna, ki jo mora pošten razum odklanjati. Priznati pa je le treba, da je ta ideja našla v letu 1983 rodovitna tla. Kje je rečeno, da ne bo v letu 1984 ta zlovesčča ideja zmagala?

To bi pomenilo padec Zahoda in nadvlado komunizma na svetu. Taka situacija ne bi bila rezultat slavnega poraza heroičnih protikomunistov; do nje bi prišlo zaradi šibkosti in neznačajnosti tistih, ki bi se predali in z odprtimi rokami sprejeli komunizem. Ta duh obupancev, duh predajmo se brez

boja, je znak skrajne moralne decadence narodov in civilizacije.

To je tisto, čemu z zaskrbljenostjo gremo naproti v letu 1984!

Toda pogled v bodočnost ni strah. To je pogled moža, ki je kljub grozečim oblakom odločen upreti se zlu z vsemi dovoljenimi sredstvi, ki jih ima; to je pogled moža, ki gre v borbo z Verom.

Vera še na poseben način blešči ob koncu leta, ko smo praznovali sveto Rojstvo; to Rojstvo rosi sedaj, kot je vedno in vedno bo, nadnaravne milosti na vso zemljo, na vse ljudi in v njih srca. Od tega praznovanja vsi črpamo potrebnih moči, da bomo mogli izpolniti svoje dolžnosti v letu 1984, če Bog da, še bolje, kot smo to delali v letu 1983.

S tem namenom se obračam k naši Gospej, da bi nam od Deteta Jezusa izprosila notranje tolažbe in potrebnih milosti.

Plinio Corria de Oliveira
Christmas 1983

Gornje pismo z božičnimi voščili mi je poslal zgoraj podpisani.

Por.

Hvaležnost se vrača

Prvi četrtek v januarju je imel svoj redni sestanek Baragov Misijonski krožek pri Mariji Pomagaj. Dve posebnosti je imel ta sestanek. Blagajnik je prinesel s seboj kup pisem, bilo jih je kakih 30, če ne še več. Bili so to odgovori slovenskih misijonarjev in misijonark na slovensko darežljivost, ko jih je 70 med njimi prejelo denarno darilo za božične dni.

Blagajnik g. Jakob Kvas je imel v adventu veliko dela, da je pripravil 70 darov in napisal

70 pisem več ali manj različnih. Težko pa bi bilo povedati, koliko veselja so prinesla ta pisma v oddaljene kraje, v oddaljena srca, ki so videla, da slovensko zaledje ni pozabilo nanje in na njihove potrebe. Te potrebe pa navadno niso osebnega značaja: te potrebe so revni otroci, bolniki, zapuščenji ljudje, nevedne duše.

Pisma, ki jih hvaležni misijonarji pošiljajo, so izredno branje. V prvi vrsti so izliv hvaležnosti in priznanja; dalje so razlaga, kako bodo porabili poslan denar; opis njihovega delovnega delokroga se zrcali v teh pismih, izmed katerih so nekatera cele razprave. Ko bi vse uredil in priredil, bi nastala lepa misijonska brošura. Bila bi v čast narodu, ki je poslal na božjo fronto tako mnogo, tako pogumnih bojnikov.

Druga posebnost januarskega sestanka B.M.K. pa je bila »božičnica«. Gospečlanice krožka vsako leto za to priliko pripravijo nekaj res dobrih dobrot, ki jih razdelijo med navzoče, ko je uradni del sestanka zaključen. Ob teh dobrotah se razvežejo jeziki in steče pogovor. Odprejo pa se tudi denarnice, da na skrivnem smukne v žakelj »članarinak«. Te pa pravila prav nič ne predvidevajo, pač pa jo vsakemu posameznemu članu narekuje ta njegova ljubezen do misijonov in njegova finančna zmogljivost. Ko blagajnik prešteje to »članarino« in o njej poroča, navadno ta znesne nad \$500.00 pri enem sestanku.

Da je bil januarski sestanek B.M.K. prijeten in lep in bogat, gre zahvala tudi župniku, č.g. J. Plazarju, ki ga je obogatil s svojo duhovno mislijo.

Por. Baragovega M.K.

DOBER NASVET

Lincoln je bil znan, da je imel zelo dober spomin, to pa zaradi tega, ker je vedno na glas bral. Sam je zadevo takole razložil:

»Ko naglas berem, dva čuta zapopadeta misel, ki jo berem. Najprej vidim, kar berem; nato slišim, kar berem in se zato veliko bolje zapomnim, kaj sem bral.«

Samomori v Sloveniji

Jože Javoršek je izdal aprila 1983 novo delo Adamovo Jabolko. Kot literarno delo, je knjiga komaj vredna kake posebne pozornosti, vsebuje pa dragocene prispevke k študiju današnje slovenske družbe. Pisatelj je sodeloval v OF kot pristaš krščanske socialistične grupacije in to na terenu. Ker ni pravočasno predsedal na povsem komunistično stran je danes kljub temu, da se vdano podaja in ponuja partiji, obstal nekje ob strani slovenske nomenklature (novi razred).

Pisatelj argumentira, češ, da je slovenski narod srečen, ker toliko piše o svoji zgodovini. Pod zgodovino so mišljene partizanske storije, mit narodno osvobodilne borbe, težke bitke proti okupatorju. Tega je res polno v časopisju, radiju in televiziji. Vendar to ni zgodovina, to je produkt agitpropa in vse kaj drugega kot objektivna zgodovina. Nasprotno, ves zgodovinski razvoj naroda do 1941. leta se obravnava kot silno nepomembna zadeva, ako se sploh kdaj o tem piše. Po tej liniji slovenski narod komaj doživlja kako srečno obdobje.

Neko merilo sreče za narod je število samomorov. Pisatelj je tu osebno močno prizadet, ker je doživel tragedijo samomora lastnega sina. V knjigi z zadoščenjem ugotavlja, da so sinu, ki je bil član samomornega kluba, sovrstniki s silo odrinili podlogo, da je ostal obešen. Pisec poleg sinove tragedije še opisuje samomor sina pisatelja Taras Kermavner-ja in edinca Edvarda Kardelja samega. Ljubljanska ulica je celo govorila, da je pri Kardelju šlo za sinomor?

Statistika za Slovenijo izkazuje približno 600 samomorov na leto. Maja 1983 jih je zopet bilo preko 50. In koliko je zamoranih in ne pridejo v statistiko? V mednarodnem merilu so Japonci znani po mnogih samomorih, kar bi se moglo pripisati, da je ta narod najbolj ateističen. Pri njih pride na leto 180 samomorov na en milijon. Še pred Japonci prednjačijo Madžari in Skandinavci.

V Torontu je 1982 bilo 129 samomorov, to je komaj 43 na en milijon. Na vrhu te tragične statistike, ki vsekakor predstavlja merilo sreče, je prav verjetno Slovenija s 316 samomori na leto. Pri tem velja omeniti, da pred vojno slovenski narod te tragike še zdaleka ni poznal v tako velikem številu, bili smo na koncu statistične lestvice.

ZU

Rastline, ki ubijajo polže

Med velikimi požrešneži, ki odjedajo človeku kruh in mu po poljih delajo škodo, so tudi nekateri polži. Borba proti njim je zaenkrat draga, saj so strupi zoper to nadlogo vse prej kot poceni, povrhu vsega pa ima vsak strup v naravi še spremljajoče učinke, ki jih zvečine niti dobro ne poznamo. Zato se poljedelci lahko razvesele obetavnih poskusov znanstvenikov, ki odkrivajo, da imajo nekatere rastline v sebi snov, ki je odlično sredstvo proti polžem.

Take rastline so odkrili tudi v deželah tako imenovanega tretjega sveta, kjer je še toliko težje zbrati denar za uvožene zaščitne strupe. Na Kitajskem so zabeležili skoraj 600 takšnih rastlin; med njimi je še najbolj obetavna vrsta čaja, katerega olje se je izkazalo kot dober moluscicid ter hkrati kot gnojilo.

Podobno so v Etiopiji odkrili, da izvleček iz rastline P. dodecandra uspešno redči požrešne polže. V Sudanu pa kaže najbolje z vodnim izvlečkom iz semen Crotona macrostachysa. Pospeseno iščejo take rastline tudi v Egiptu.

Vsi ti naravni strupi za polže so topni v vodi in delujejo na površinsko opno živali.

Za Ameriko in Evropo zaenkrat ni znano, da bi kakšna rastlina imela uničujoče učinke na polže. Raziskovalci bodo pregledali, ali je mogoče katero od eksotičnih rastlin prenesti v to podnebje. Potem bo mogoče kaj narediti proti polžem na naraven način tudi v visoko razvitih deželah — in manj razvitih, saj jih v srednji in južni Ameriki ter tudi v Evropi ne manjka.

POTUJETE V RIM? DOBRODOSLI!

HOTEL BLED

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06) 777.102

II. Kat. - Sobe s kopalnico, radio aparatom, klimatizacijo.
Centralna lega - Parkirišče - Restavracija
Slovensko osebje

"SLOVENIA RADIO PROGRAM"

HEARD COAST TO COAST
4 till 5 on Saturday afternoons E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

FUNERAL HOME

Dostojanstvena postrežba po zmerni ceni
Jedilne in družabne sobe na razpolago

28890 Chardon Rd., Willoughby Hills

(1 Block East of Bishop Rd.)

585-5100

Susan Zak Cosic - Funeral Director

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškem mnenju koristne za našo skupnost.

JANUAR

29. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti postreže s kosilom od 11.30 do 1. pop. v šolski dvorani.

FEBRUAR

17. — Slovenski starostni dom priredi večerjo s srečolovom 50/50 v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Kocktajli ob 6.30, večerja ob 7.30 zv. Ves prebitek namenjen Domu za ostarele.

18. — St. Clair Hunting and Rifle Club priredi Lovsko večerjo s plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Igra Alpski sekstet.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi maškera-do.

26. — Slovenska šola pri Sv. Vidu bo postregla s kosilom v farni dvorani od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAREC

10. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi koncert z večerjo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igra Slogar orkester.

24. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

APRIL

1. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.

7. — Pevski zbor Jadran priredi pomladanski koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

28. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj pomladanski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

MAJ

12. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

13. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti poda Materinsko proslavo v šolski dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

20. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Materinsko proslavo.

28. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Spominski dan proslavo.

JUNIJ

3. — Otvoritev Slovenske pristave.

16. in 17. — Tabor DSPB Cleveland poda spominsko proslavo za vse pobite slovenske domobrance, četnike in vse žrtve komunistične revolucije, na Orlovem vrhu Slovenske pristave.

24. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

24. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi prvi piknik v Triglavskem parku.

JULIJ

8. — Misijonska Znamkarska Akcija ima piknik na Slovenski pristavi.

13., 14. in 15. — Poletni festival pri Sv. Vidu.

22. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi misijonski piknik v Triglavskem parku.

29. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

AVGUST

12. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Toni Klepec orkester.

19. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi drugi piknik v Triglavskem parku.

SEPTEMBER

15. — Slovenska folklorna skupina Kres priredi program slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

16. — Oltarno društvo fare Sv. Vida priredi kosilo v dvorani pri Sv. Vidu.

16. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

23. — Slovenska folklorna skupina Kres ponovi program slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

29. in 30. — Praznovanje 90. obletnice ustanovitve KSKJ, v avditoriju pri Sv. Vidu.

30. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatev v Triglavskem parku.

OKTOBER

6. — Fantje na vasi priredijo 7. letni koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7. uri. Za ples igra Alpski sekstet.

20. — Tabor DSPB Cleveland prireja svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

20. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

21. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

3. — Štajerski klub priredi veselo Martinovanje v dvorani sv. Vida. Igrajo Veseli Slovenci.

Po poročilih z Dunaja osredne decembra je verjetno, da bi papež Janez Pavel II. letos obiskal Jugoslavijo. Če bodo razgovori ugodno zaključeni, naj bi se to zgodilo v drugi polovici meseca avgusta. Zagrebški nadškof kardinal dr. Kuharić je prav zaradi tega potoval v Rim. Hrvaški škofje bi želeli papežev obisk povezati z velikimi svečanostmi ob času evharističnega kongresa, ki naj bi bil v slovitem božjepotnem kraju Marija Bistrička. Vsemu temu pa bi pridružili spomin na najstarejše mašno besedilo ohranjeno pri Hrvatih; pisano je v glagolici. Papež naj bi ob odhodu obiskal tudi Slovenijo. V načrtu pa je tudi obisk Madžarske.

Predstavniki jugoslovanskega zunanjega ministrstva ni zanikal možnosti papeževga obiska, vendar je poudaril, da bi morale biti popreje razjasnjene še nekatere pomembne okolnosti.

Hrvaški škofje so res papeža povabili, vendar so mnenja, da bi bilo bolje to vabilo odpovedati, če bi se pojavile utežujoče okolnosti. Najbolj kočljive zadeve o papeževem obisku so izražene v besedah »dva grobova in eno pokopališče«.

Prvo je vprašanje Titovega groba, kar je predvideno v že zastarelem jugoslovanskem protokolu za obiske tujih državnih poglavarjev. Vatikanški protokol pa predvideva obisk vladajočih državnih poglavarjev. Drugo vprašanje je

Nezaveden pouk

Med gledanjem nezahtevnega in zgolj zabavnega televizijskega programa se lahko človek marsičesa nauči in se osebnostno gradi, menijo psihologi, ki so odkrili tako imenovano nezavedno sprejemanje sporočil. Človek si namreč nezavedno vtisne v spomin sporočila, ki za tridesetinko sekunde zablisejo na televizijskem zaslonu, čeprav sporočila sploh ne more prebrati in si ga tako zavedno vtisniti v spomin.

Seveda vse to še ni znanstveno dokazano in preverjeno; a da ne gre za izmišljotino, priča dejstvo, da so v razvitih deželah prepovedali takšno reklamiranje. Vse skupaj je namreč že hudo blizu pranju možganov in poseganju v človekove pravice. Grozljivo je tudi pomisliti, kako bi bilo, če bi subliminalna sporočila uporabljali politiki.

10 — Belokranjski klub priredi martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

10. — Pevski zbor Jadran priredi svoj jesenski koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

11. — Slovenska šola pri Sv. Vidu se spominja 25. obletnice smrti dr. Gregorija Rožmana.

16., 17. in 18. — Novemberfest pri Sv. Vidu.

Ali bo papež letos obiskal Jugoslavijo?

obisk groba kardinala Stepinca, katerega so po vojni komunistične oblasti obsodile na zaporne kazni. Stepinčev grob je v zagrebški katedrali.

Tretje vprašanje je, če bi bilo umestno, da bi papež obiskal Jasenovac, to je koncentracijsko taborišče iz časov ustaškega režima na Hrvaškem. V tem taborišču je bilo na ta ali oni način pomorjenih okrog sto tisoč žrtev. Ta številka pa je sporna. Hrvaški zgodovinar dr. Tudjman, bivši partizanski general, je sedaj v zaporu tudi zaradi svoje trditve, da jih je bilo manj kot sto tisoč. Predvsem srbski zgodovinarji pa navajajo 700 tisoč žrtev. Srbski zgodovinar Teržić celo trdi, da je bilo samo Srbov v Jasenovcu pomorjenih nad en milijon. Da so te številke nerealne in propagandistične, ni dvoma.

V zvezi z obiskom Jasenovca se hrvaški škofje bojijo, da bi s tem papež priznal nekako kolektivno krivdo hrvaških katoličanov za vse, kar se je tam zgodilo.

Težav, ki jih bo treba premagati, da bi bil omogočen papežev obisk, ni malo.

Svobodna Slovenija

Lažje je čakati pet let v gotovosti, kakor izgorevati en sam dan v muki negotovosti.

O. Davičo

Anton M. Lavriša

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax - Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

The Holy Family Society of the USA

ONE FAIRLANE DRIVE, JOLIET, ILL 60434

Since 1914...

The Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your society has offered the finest in insurance protection at low, non-profit rates to Catholics only.

LIFE INSURANCE • HEALTH AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

- Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
- Scholarships for young women aspiring to become nuns.
- Additional scholarships for needy boys and girls.
- Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
- Bowling, basketball and little league baseball.
- Social activities.
- Sponsor of St. Clare House of Prayer

Družba

sv. Družine

Officers

President..... Joseph J. Konrad
First Vice-President..... Ronald Zefran
Second Vice-President..... Anna Jerisha
Secretary..... Robert M. Kochevar
Treasurer..... Anton J. Smrekar
Recording Secretary..... Nancy Osborne
First Trustee..... Joseph Sinkovec
Second Trustee..... Frances Kimak
Third Trustee..... Anthony Tomazin
First Judicial..... Mary Riola
Second Judicial..... John Kovas
Third Judicial..... Frank Toplak
Social Director..... Mary Lou Golf
Spiritual Director..... Rev. Lawrence Grom, O.F.M.
Medical Advisor..... Joseph A. Zalar, M.D.

Imenik raznih društev

(continued from last week)

KLUB LJUBLJANA

Predsed. — Christine Kovach
Podpredsed. — Steffie Jamnik
Tajnica — Mae Fabec
Blagajnik — Frank Fabec
Zapisnikarica — Jane Novak
Nadzorni odbor — Ceal Znidar,
Joseph Mateyka, Rudy Lokar
Poročevalec, Rudy Lokar
Seje se vršijo vsak zadnji torek v
mesecu ob 8. uri zv. c SDD na
Recher Ave.

BARAGA COURT NO. 1317

Catholic Order of Foresters
Spiritual Director — Rev. Joseph
P. Boznar
Chief Ranger — Rudolph A.
Massera
Vice Chief Ranger — Charles F.
Kikel
Past Chief Ranger — John J.
Hocevar
Recording Secretary — Alphonse
A. Germ
Financial Secretary — Anthony J.
Urbas, 1226 Norwood Rd., tel
881-1031
Treasurer — Frank J. Kolenc
Trustees — Albert Marolt, Frank
Hren, John J. Hocevar
Youth Director — Angelo M.
Vogrig
Visitor of Sick — Joseph C. Saver
Senior Conductor — Joseph C.
Saver
Junior Conductor — Frank Hren
Senior Sentinel — Elmer Perme
Junior Sentinel — Edward Prijatelj
Field Representative — Frank J.
Prijatelj, 845-4440
Meetings held the third Friday of
each month, Social Room, St.
Vitus Auditorium at 8:00 p.m.

ST. MARYS COURT NO. 1640

CATHOLIC ORDER OF FORESTERS

Spiritual Director — Rev. Victor
N. Tomc
Chief Ranger — Alan Spilar
Vice-Chief Ranger — Mike Grdina
Past Chief Ranger — Hank
Skrabec
Recording Sec. — Joseph Sterle
Financial Secretary — John
Spilar, 715 E. 159 St., 681-2119
Treasurer — Dorothy Urankar
Youth Director — Louis Jesek
Trustees: Virginia Trepal, Roy
Sankovic, Kathy Spilar
Sentinal — Frank Milnar
Field Representative — Frank J.
Prijatelj — tel. 845-4440
Meetings are held every third
Sunday in St. Mary Study Club
Room.

DAWN CHORAL GROUP

Slovenian Women's Union
President, Librarian — Pauline
Krall
Vice-president — Jo Trunk
Secretary-Treasurer — An-
toinette Zabukovec, 215 E. 328 St.,
Willowick, OH 44094, phone
943-1546
Reporter — Mary Kokal
Auditors: Stella Kostick and Ann
Tercek
Director — Tom Hegle
Rehearsals every Monday even-
ing at 7:30 p.m. in Slov. Society
Home, Euclid, Ohio.

SLOVENE HOME FOR THE AGED

18621 Neff Rd.
Cleveland, Ohio 44119
Marie Shaver — President
Rudolph Kozan, Vice-pres.
Alma Lazar — Treasurer
Jean Krizman — Rec. Sec'y.
Rudolph M. Susel — Corr. Sec'y.
Trustees: Vida Kalin, Cecelia Wolf,
John Cech, Walter Lampe, Ronald
Zele, Richard Tomsic, Albert
Pestotnik, Sutton J. Girod, An-
thony Lavrisa, Frank Cesen, Jr.
Alternate — Rosemary Toth

Honorary Trustees: Mary Kobal,
Frank Kosich, James Kozel, Albin
Lipold, Frederick E. Krizman,
Agnes Pace, Vida Shiffner, Michael
Telich
Statutory Agent, Parliamentarian
— Paul J. Hribar, L.P.A.

MLADI HARMONIKARJI

Slovenski harmonikarski zbor
dečkov in deklic pod vodstvom
učitelja Rudija Kneza, 17826 Brian
Ave., Cleveland, OH 44119, telefon
481-3155.

BELOKRANJSKI KLUB

Presednik Matija Golobič; pod-
predsednik John Hutar; tajnica
Vida Rupnik, 1846 Skyline Dr.,
Richmond Heights, OH 44143 tele.
261-0386, blagajnik Matija Hutar,
zapisnikar Milan Dovič; nadzorni
odbor: Janez Dejak, Milan Smuk,
Nežka Sodja, gospodar Frank Rup-
nik, Kuharice, Marija Ivec in Milena
Dovič.

PROGRESSIVE SLOVENIAN WOMEN CIRCLE 2

Honorary Vice-pres. — Frances
Legat
President — Alberta Zakrajsek
1st Vice-pres. — Rose Znidarsic
2nd Vice-pres. — Ann Filipic
Secretary — Margaret Kaus, 1118
E. 68 St., Cleve., OH 44103
Treasurer — Mary Zakrajsek
Rec. Sec'y. — Mary Zakrajsek
Auditors: Josephine Turkman
and Frances Tavzel
Sunshine Club: Josephine
Turkman, Antoinette Simcic
Publicity — Mary Zakrajsek
Refreshment Comm.: Frances
Tavzel, Margaret Meyers
Meetings are the 3rd Wednesday
of the month at 1 p.m., Slovenian
National Home Annex.

PLANINA SINGING SOCIETY

President — Al Glavic
Vice-pres. — Frank Urbancic
Financial Sec. — Emma Urban-
cic, 11106 Lincoln Ave., Garfield
Hts., OH 44125, tel. 581-1677
Corres. Sec. — Olga Ponikvar
Rehearsals — Weekly on Mon-
days at 8 p.m.

ŠTAJERSKI KLUB

Predsednik — Rudi Pintar
Podpredsednica, Malči Kolenko
Tajnica — Slavica Turjanski
Blagajničarka — Kristina Srok
Gospodar — Ivan Goričan
Pomočnik — Mike Kavaš
Odborniki:
Rozlika Jaklič, Agnes Vidervol,
Stefan Rezonija, Tonica Simičak,
Kazimir Kozinski, August
Sepetavec, Jože Kolenko
Nadzorni Odbor:
Angela Ratajc, Angela Fujs,
Stefan Majc, Martin Walentschak
Razodišče:
Marija Goršek, Lojze Ferlinc, Pep-
ca Feguš, Angela Radej
Kuhinja:
Voditeljica, Elza Zgonnik
Seje po dogovoru

ZVEZA DRUŠTEV

**SLOVENSKIH PROTIKOMU-
NISTIČNIH BORCEV**
Predsednik — Anton Oblak, 1197
E. 61 St., Cleve., OH 44103.
Podpredsedniki so vsi: predsed-
niki krajevnih društev
Tajnik — Lojze Bajc, 963 E. 179
St., Cleve., OH 44119.
Blagajnik — Ciril Prezelj, R.R. 7,
Guelph, Ont. N1H - 6J4 Canada
Tiskovni referent in član
uredniškega odbora: Otmar
Mauser
Pomaga mu ga. — Marija Meglič
Pregledniki — Mirko Glavan, Jože
Melaher, Anton Meglič
Zgodovinski referent — prof.
Janez Sever, Cleveland, O.

Upokojenski klubi

KLUB UPOKOJENCEV HOLMES AVENUE

Predsednik Joseph Ferra
Podpredsednik August Petelinkar
Tajnica in blag. Mrs. Mary
Lavrich, 960 E. 232 St., Euclid, OH
44123 Tele.: 732-7529.
Zapisnikarica Ann Grzybowski,
nadzornice: Christine Bolden,
Mary Gornik, Mary Marinko,
zastpnik za Federacijo; Joseph
Ferra, Tony Boldin, Mae Fabec,
Frank Fabec in August Petelinkar.
Seje in sprejemanje novih članov
vsako drugo sredo v mesecu ob 1.
uri popoldne v Slovenskem domu
na Holmes Avenue.

KLUB SLOVENSKIH UPOKOJENCEV V EUCLIDU

Presednik: Frank Česen ml.
1. Podpreds.: John Kaušek
2. Podpreds.: Anna Mrak
Tajnik: John Hrovat, 24101 Glen-
brook Blvd., Euclid, OH 44117, Tel.
531-3134
Blagajničarka: Emma Česen
Zapisnikarica: Helen Levstick
Sunshine Lady Mary Zifko
Poročevalki: Slov. — Jennie
Fatur; Eng., Eleanor Pavey
Nadzorni odbor: Mary Kobal, Mae
Fabec, Josephine Trunk.
Seje se vršijo vsako prvo sredo v
mesecu, v Slov. Domu na Recher
Ave. ob eni uri popoldne.

C.W.V. LADIES AUXILIARY St. Vitus Post 1655

President — Rose Poprik
1st. Vice-pres. — Kathy Merrill
2nd Vice-pres.: Marcie Mills
3rd Vice-pres.: Laura Shantery
Secretary: Antoinette Kender
Treasurer: Jo Manette Nousak
Historian: Diane Potocnik
Ritual Officer: Bonnie Mills
Welfare Officer: Irene Toth
Social Secretary: Jo Mohoric
3 year Trustee: Theresa Nocsak
2 year Trustee: Jo Nousak
1 year Trustee: Helen Snyder
Our meetings are held the second
Wednesday of the month in the
Post Meeting Room, 6101 Glass
Avenue at 7:30 p.m.

SLOVENSKA TELOVADNA ZVEZA V CLEVELANDU

Starosta Janez Varšek, tajnica in
blagajničarka Meta Lavrisa, 1076
E. 176 St., 44119, načelnik Milan
Rihtar vaditeljski zbor. Milan
Rihtar, John Varšek, Meta
Lavrisa, Majdi Lavrisa.
Telovadne ure vsak četrtek od 6.
10. zvečer v telovadnici pri Sv.
Vidu.

FEDERATION OF AMERICAN SLOVENIAN PENSIONERS CLUBS

President — John Taucher
1st Vice-pres. — Frank Cesen
Secretary — Mae Fabec
Treasurer — Joe Ferra
Recording Sec. — Louis Jartz
Auditors: Tony Mrak, Tony Bolden,
Frank Fabec
Meetings every three months at
alternate Slovenian Homes, at 1
o'clock, March, June, Sept., and
December.

AMERICAN SLOVENE PENSIONERS CLUB OF BARBERTON, OHIO

President — Vincent Lauter
Vice-pres. — Joseph Yankovich
2nd Vice-pres. — Mrs. Theresa
Sanoff
Sec'y.-treas. — Mrs. Jennie B.
Nagel, 245 — 24th N.W., Barber-
ton, OH 44203.
Recording Sec'y. — Mrs. Albina
Gradisher
Auditors: Mrs. France Smrdel,
Mrs. Angeline Misich, Mrs.
Josephine Platner
Federation Representatives —
Mrs. Mary Sustarsic
Angeline Polk
Mrs. Frances Smrdel
Mrs. Frances Zagar
Mrs. Jennie B. Nagel
Sub — Josephine Platner
Meetings every first Thursday of
the month at 1 p.m. in the Center,
70 — 14th St. N.W.

AMERICAN SLOVENE CLUB

President, Eleanor Cerne Pavey
Vice-pres., Agnes Koporc
Secretary, Helen Levstick
Coreres. Sec'y., Vicki Svete
Treasurer, Jane Royce, 24801
Lake Shore Blvd., Apt. 316,
Cleveland OH 44123 — 731-3522
Committee Chairpersons:
Cookbook, Madeline Debevec
Cultural Gardens Representative:
Gene Drobnic (Alternate: Terri
Hocevar)
Historian: Nettie Mihelich
Home for the Aged:
Carolyn Budan
Hospitality: Fran Hrovat
Sunshine Chairman: Alyce Royce
Membership: Fran Lausche
Publicity: Madeline Debevec
Board of Trustees:
Chairperson: Madeline Debevec
Minka Champa, Gene Drobnic,
Nettie Mihelich, Dorothy Urban-
cich

Meetings are held on the first
Monday of each month, except Ju-
ly and August at Broadview Sav-
ings Club Room, 26000 Lake Shore
Blvd., Euclid, Ohio.

OUR LADY OF FATIMA LODGE NO. 255 KSKJ

Spiritual Advisor — Rev. John
Kumse
President — Edward J. Furlich
Vice-pres. — Sally Jo Furlich
Secretary-treas. — Josephine
Trunk, 17609 Schenely, Cleve., OH
44119, tel. 481-5004.
Recording Sec. — Connie Schulz
Auditors: Jackie Hanks, Connie
Schulz
Youth Activities — Maureen
Furlich
Meetings are held the second
Wednesday of the month at the
secretary's home, 17609 Schenely
Ave. at 7:00 p.m.
All Slovenian physicians in
greater Cleveland area to examine
prospective members.

ST. VITUS CHRISTIAN MOTHERS CLUB

Spiritual Director — Rev. Joseph
Boznar
Principal — Sister Mary Martha,
S.N.D.
President — Mrs. Betty Svekric
1st Vice-pres. — Mrs. Mary Lou
Buehner
2nd Vice-pres. — Mrs. Lillian
Krzywicki
Recording Secretary — Mrs. Ro-
seanne Piorkowski
Corresponding Sec. — Mrs.
Patricia Talani
Treasurer — Mrs. Janet Borso
Publicity Chmn. — Mrs. Margo
Repka
Meetings are held on the first
Wednesday of every month except
July and August.
Dues are \$3.00 and paid in
September for each school year.

BALINCARSKI KLUB NA WATERLOO RD.

Predsednik — Stane Prislán
Podpred. — Frank Grk
Tajnica — Emma Grk
Blagajnik — Joseph Ferra, 444 E.
152 St., 531-7131
Zapisnikar — Ivan Kosmac
Nadzorniki — Jože Puhelj, Luka
Mejak, Mario Grbec
Kuharica — Emma Grk
Natakarice — Mary Petrac, Mrs.
Prislán
Hišni odbor: Stane Grk, Ivan
Grbec, Jože Lipec
Seje se vrše po dogovoru. Balina
se vsak dan od 12. opoldan do 12.
ponoči izven v nedeljah v zimskem
času. Članarina \$5.00 na leto.
Sprejema se nove člane vsak dan.

M.P.Z. CIRCLE 3

President — Paul Conzelman
Vice-Pres. — Judy Morel
Recording Sec. — Judy Con-
zelman
Treasurer — Millie Bradac
Auditors: Janet Grabner,
Edna Kleinhenz
Circle Director — Amy Trenton
Ass't. Circle Dir. — Kristina
Blatnik
Music Director — Eric Ozanich
Accompanist — Alice Cech

PEVSKI ZBOR U.S.P.E.H.

Milwaukee, Wis.
President — John Frangesch, Jr.
Vice-pres. — Stanley Vidmar
Secretary — Vicky Rozanski
Treasurer — John R. Fugina
Chorus Conductor — Leo
Muskatevc

SLOVENIAN WOMEN'S UNION BRANCH 50

President — Ann J. Tercek
Vice-pres. — Dorothyann
Winter
Secretary-treas. — Irene S.
Jagodnik, 6786 Metro Park Dr.,
Cleveland, OH 44143, tele.
442-0647
Auditors — Marie Dolinar,
Frances Marolt
Sentinel — Jean Tomsic
Reporter — Vera Sebenik
Meetings are held every 3rd
Tuesday of the month except
July, August and December,
7:30 p.m. at Euclid Public
Library, 681 E. 222 St. Guests
welcome.

WATERLOO SLOVENIAN PENSIONERS

President — Walter C. Lampe
Vice-pres. — Frank Bittenc
Secretary-treas. — Steve
Shimits, 18050 Lake Shore
Blvd., Apt. 107, Euclid, OH
44117, tel. 531-2281
Recording Sec. — Helen
Vukčević
Auditing Comm.: Lou Jartz,
Ann Kristoff, Mollie Raab
Planning Comm.: Alice Bozic,
Ann Kristoff, Walter C. Lampe,
Steve Shimits, Celia Wolf
Slov. and English Publicity —
Celia Wolf, Ann Kristoff, Louis
Tisovec

SLOVENIAN SOCIETY HOME

20713 Recher Avenue
Euclid, Ohio 44119
President — Max Kobal
Honorary Pres. — Joseph Trebec
Vice-pres. — George Carson
Secretary — Ray Bradac
Treasurer — William Frank
Recording Sec. — Rudy Lokar
Chairman Audit Comm. —
John Bozich
Audit Comm. — William Jansa
Audit Comm. — John Hrovat
Audit Comm. — Elmer
Nachtigal
Chairman House Comm. —
Joseph Petric
House Comm. — Edward
Koren, Ed Novak
Membership — Mae Fabec,
Josephine Trunk
Honorary Vice-pres. — Ed-
ward Leskovec
Honorary Sec'y. — Stanley-
Pockar
Honorary Recording Sec'y. —
Mary Kobal

SLOVENIAN SPORTS CLUB

P.O. Box 43086, Cleve., OH 44143
Predsednik — Ed Skubitz
Podpredsednik — Michael
Dolinar
Tajnik — Tomaž Veider
Blagajnik — Leo Vovk
Načelnik Odbora — Andrew
Celestina
Odborniki — Scott Mlakar,
Maryann Celestina, Josie Volc-
jak, Marko Vovk, Martha
Dragar, Marko Znidarsic, Stan
Knez
Pravni svetovalec — Tom
Lobe

S.N.P.J. FARM — LADIES AUXILIARY

President — Mary Dolsak
Vice-pres. — Eleanor Godec
Recording Sec'y. — Jennie Kapel
Financial Sec'y. — Vida Zak, 1865
Sagamore Dr., Euclid, OH 44117,
Tel. 481-6247
Auditors: Betty Rotar, Ann
Kristoff, Rosemary Toth

(Continued on page 8)

SLOVENE PENSIONERS CLUB
NEWBURGH - MAPLE HTS.
 President - John Taucher, tel. 663-6957
 Vice-pres. — Mary Zivny
 Sec'y.-treas. - Josephine Rezin,
 15701 Rockside Rd., Maple Hts.,
 OH 44137, tele.: 662-9064.
 Rec.-sec'y. — Donna Stubljer
 Auditors: Louis Champa, Frank Urbancich, Anton Stimetz
 Monthly meetings are held the fourth Wednesday of each month at 1 p.m., alternating the Slov. Nat'l. Homes — E. 80th and Maple Heights.

A.M.L.A WEST PARK SINGERS
 President — Marie Pivik
 Vice-pres. — Helen Konkoy
 Recording Sec'y. — Theresa Krisby
 Treasurer — Joe Pultz
 Auditors: Marge Persutti, Ann Zalatel
 Director — Marie Pivik

SLOVENIAN JUNIOR CHORUS
Circle 2 SNPJ
 President — Joe Tomsick
 Vice-pres. — John Klancher
 Secretary — Andrea Spendal
 Recording Sec'y. — Jeannette Hiti
 Treasurer — Nancy Sankovic
 Historian — Jeff Loiko
 Music Director — Cecilia Dolgan,
 1171 Braeburn Pk. Dr., Euclid,
 OH 44117
 Asst. Circle Dir. — Agnes Turk
 Meetings — Each Thursday at 7:30 P.M., Slovenian Society Home, Recher Ave.

AMERICAN SLOVENE CLUB
OF SO. FLORIDA
 President — Erna Kotula
 Vice-pres. — Fran Vranicar
 Secretary — Mamie Willis
 Treasurer — Paula Beavers
 Finan. Sec. — Eli Zatorsky
 Corres. Sec. — Molly Bogus, 1546 71 St., Miami, Beach, FL 44141
 Board of Trustees: Dick Flynn, Frank Kotula, Paul Tucker.
 Sgt.-at-arms — Bill Zupanc
 Sunshine Committee: Mamie Willis (Miami), Cyril Grilc (Ft. Lauderdale).
 Meetings are the 1st Sunday of the month at 301 N.E. 1st St., Pompano Beach, Fla. at 2 p.m.

SLOVENE HOME FOR THE AGED AUXILIARY
 (Meets every 4th Thursday at SHA at 7:30 p.m.)
 President — Eleanor Pavey
 Vice-pres. — Jennie Trennel
 Secretary — Bertha Richter, 19171 Lake Shore Blvd., Euclid, OH 44119, Tel. 692-1793
 Treasurer — Anne Millavec
 Committee Chairpersons:
 Historian — Nettie Mihelich
 Liaison Officer — Jean Krizman
 Membership: Anne Millavec
 Publicity: Madeline Debevec
 Ways and Means — Jennie Trennel

Welfare — Jo Prince
 50/50 Fund Raiser — Josephine Prince

SLOVENIAN NATIONAL ART GUILD
 President — Vlasta Radisek
 Vice-pres. — Frank Korosec
 Treasurer — Bill Jansa
 Secretary and Rec. Sec'y. — Molly Raab, 32 Lincoln Dr., Cleve., OH 44110.
 Auditors: Jean Krizman, John Habat, John J. Streck
 Chairman, Membership — Eleanor Rudman, 2081 E. 224 St., Euclid OH 44117, Tele.: 531-8927.
 Chairman of Heritage and Stitchery and Design — Doris Sadar.
 Publicity, newsletter — Doris Sadar
 Special Events — Justine Skok
 The Art Guild meets on the third Monday of each month at Vlasta's Art Gallery, 640 E. 185 St., at 7:30 p.m.

Ameriška Domovina
družni Slovence
po vsem svetu

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Kot član in odličen voditelj komunistične stranke je imel sitnosti s policijo in v službah. Zato se je podal leta 1928 v Moskvo, kjer je postal član sovjetske komunistične stranke. Štiri leta je služil v

CIRCLE NO. 1
PROGRESSIVE SLOVENES OF AMERICA
 President — Cecelia Wolf
 Vice-Pres. — Sophie Matuch
 Hon. Vice-Pres. — Josie Glazar
 Secretary-Treas. — Alma Lazar
 Rec.-Sec. — Wilma Tibjash
 Auditors: Mary Dolsak, Molly Raab and Vida Zak
 Sunshine Comm.: Mary Durn, Mary Furlan, Jennie Skrl, Marie Shaver and Alma Lazar
 Social and Educ. — Julia Ipavec, Vida Kalin, Mary Dolsak, Ann Kristoff, Ruth Jerala
 Cookbooks — Alma Lazar
 Meetings — First Thursday of the month.

CIRCLE NO. 1
PROGRESSIVE SLOVENES OF AMERICA
 President — Cecelia Wolf
 Vice-Pres. — Sophie Matuch
 Hon. Vice-Pres. — Josie Glazar
 Secretary-Treas. — Alma Lazar
 Rec.-Sec'y. — Wilma Tabjash
 Auditors: Mary Dolsak, Molly Raab, and Julia Ipavec
 Sunshine Comm.: Mary Durn, Theresa Gorjanc, Mary Furlan, Jennie Skrl, Marie Shaver, and Alma Lazar.
 Social and Educ.: Ida Cesnik, Josephine Tomsic, Mary Dolsak, Ann Kristoff, Ruth Jerala
 Cookbooks — Alma Lazar, 531-5627.
 Meetings — Thursday

obveščevalnem oddelku komunistične internacionale, ki ga je dvakrat poslala v Anglijo in Skandinavijo za tajno organizacijsko delovanje in preučevanje komunističnih strank ter poročanje Moskvi.

Delo je bilo povezano s špijonažo, česar Sorge ni odobral. Vohun, je opisal v svoji knjigi, se ne sme mešati v propagando in prepire v stranki. Njegovo pritoževanje v tem oziru je povzročilo, da je bil leta 1929 premeščen iz komunistične internacionale in propagandnega delovanja v sovjetsko vojno obveščevalno službo.

Pri tej od vseh sovjetskih obveščevalnih služb najvažnejši ustanovi pod vodstvom generala Beldina je bil že poznan. Sodeloval je z njenimi agenti pri delu za internacinalo in tudi pri tem, ko je na Nemškem organiziral krajevne celice za stranko. Dovoljeno mu je torej bilo izbrati si mesto službovanja v Evropi ali Aziji. Odločil se je za Šanghaj.

S prestopom iz kominterne v vojno obveščevalno službo je Sorge posvetil vso dejavnost Sovjetski zvezi. V svojem spisu je naglasil, da je s prestopom dobil priložnost pomagati sovjetski zunanji politiki in da taka pomoč pospešuje svetovno revolucijo.

Boljšega špijona, ko se je on izkazal, bi bilo nemogoče na-

jiti: visok, zdrav in razumen, močnih živcev in sposoben za organizacijsko delo; ruski vladi je bil brezpogojno vdan. Ovira je pretela samo zaradi njegove preteklosti. V nemških policijskih knjigah je bil zapisan kot komunist. Znano je bilo, da je celo pisal propagandne letake in da ga je zaposlovala komunistična internacinala.

Kako mu je bilo mogoče skriti tako preteklost, da mu Gestapo ni prišla na sled, je čudna nepojasnjena uganka. Tvegala je in se mešal med krogi odličnih nacistov. Fašistični politični in špijonski ustroj je poizvedoval o preteklosti vsake osebe v svojih krogih, o Sorgeju pa menda nič.

Njegova glavna prevara je bila v tem, da mu je po znani komunistični preteklosti uspelo igrati navdušenega in arogantnega člana Hitlerjeve stranke in obenem špijonirati za sovjete.

Po treh letih službe v Šangaju ga je leta 1933 komanda v Moskvi poslala v Tokio kot dopisnika za *Frankfurter Zeitung*. Njegova naloga je bila pošiljati domov poročila o japonskih vojnih namerah in napovedovati pripravlanje za napad na Sovjetsko zvezo iz okupirane Mandžurije.

Naročeno mu je bilo poročati o poteku vojne na Kitajskem in o mednarodnih odnošajih Tokia. Njegova poročila so se tikala tudi notranjih gospodarskih in političnih razmer. Te je ocenjeval pri obveščanju Moskve. V tajnih depešah ga je komanda celo prosila za nasvete.

Naloga ni bila lahka. Japonska vlada je bila v tistih letih nadvse sovražna Rusiji, katere poslaništvo v Tokiu je bilo noč in dan pod strogim nadzorstvom. Da bi v takih okolnostih diplomati špi-

jonirali, ni bilo misliti. Zato so poslali Sorgeja, ki je že v Šangaju imel skušnje z Japonci. Vedel je, na primer, kako nadzorovati kurirje in skrite radijske postaje in kako najemati za službo orientalce.

V Šangaju se je začel učiti japonskega jezika in spoznavanja naroda, pač vse, kar mu je bilo koristno kot časnikarskemu poročevalcu in špijonu.

Sorge je odšel iz Moskve v maju 1933. V Berlinu, kjer je Hitler ravno prišel na oblast, se je brž vpisal kot član nacistične stranke. Kako da tedaj niso odkrili njegove komunistične preteklosti iz policijskih zapisov in arestov, ni znano. Morebiti so mu pomagali komunisti, skriti v Hitlerjevi stranki in v Gestapo. Na nobene zapreke ni naletel, kakor tudi ne pri namestitvi pri časopisih.

Na poti skozi Pariz se je v hotelu sestal z agentom ruske špijonažne mreže za Francijo. Ta mu je izročil ime in naslov časnikarskega dopisnika Vukelića, katerega so Rusi že odposlali v Tokio, da bo Sorgejev prvi pomočnik.

Potujočega skozi New York ga je v hotelu obiskal član sovjetske špijonske mreže za Ameriko, ki mu je povedal, kako bo našel japonskega pomočnika, poslanega iz Amerike v Tokio. Sorge je nadaljeval pot skozi Chicago in Vancouver ter dospel v Jokohamo štiri mesece po odhodu iz Moskve.

Naročili so mu, da se prve tri mesece po prihodu ne sme zanje spustiti v noben posel. Tako je storil. Živel je v hotelu pri Lohmeyerjevih, pisal članke kot korespondent za nacisti in se sprijateljil z važnimi diplomati nemškega poslaništva. Špijonaže se je lotil po sestanku z evropskim pomočnikom Vukelićem.

IN LOVING MEMORY

Theresa Cernelich
 died Jan. 19, 1965

*In our hearts your memory lingers
 Sweetly tender, fond and true,
 There is not a day, dear mother,
 That we do not think of you.*

Sadly missed by:

Daughter — Sylvia
 Husband — Vic
 Daughter — Edith
 Son — Harry & wife Alice,
 Grandchildren &
 Great-grandchildren

Joseph Zele Jr.
 died Jan. 19, 1974

*There is someone who misses you sadly
 And finds time long since you went.
 There is someone who thinks of you
 daily,
 And tries to be brave and content.
 Time does not heal an aching heart.
 This we know is true.
 Ten years have passed dear,
 And our hearts still ache for you.*

Sadly missed by:

Wife — Edith
 Son — Ronald & wife Bonnie
 Daughter — Donna &
 husband Alfred
 Grandchildren — Heather,
 Chris, Scott, Lisa, Joseph,
 and Zachery

John Cernelich
 died June 4, 1975

*You are not forgotten, Father,
 Nor will you ever be.
 As long as life and memory last
 We will remember thee.*

Sadly missed by:

Daughter — Sylvia &
 Husband, Vic
 Daughter — Edith
 Son — Harry & wife Alice
 Grandchildren &
 Great-grandchildren